

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 66:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven) og lov om ungdomsskoler. (Frivilliggørelse af folkeoplysningsudvalgene).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 6/11 2003).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Da Venstres ordfører ikke kan være til stede i salen i dag, har jeg lovet at redegøre for Venstres holdning på området.

Lovforslaget skal ses i forlængelse af anbefalingerne fra Udvalget vedr. kommunale råd og nævn mv. Dette udvalg havde til opgave at vurdere de råd og nævn, som er nedsat i kommunalt regi i henhold til gældende lov.

Rådets rapport, som fremkom i maj, indeholder en række anbefalinger om frivilliggørelse af flere råd og nævn. Blandt forslagene er folkeoplysningsudvalgene, som siden den 1. januar 1991 har været lovpligtige for kommunerne.

Kl. 15.00

Med lovforslagets eventuelle vedtagelse muliggør vi, at kommunerne kan indrette sig efter individuelle forhold. Der er små kommuner, der gerne vil gå sammen med nabokommunen på folkeoplysningsområdet, og det gives der nu mulighed for, ligesom kommunerne får ret til at placere området som et direkte ansvarsområde under kommunalbestyrelsen. Men opgaverne skal naturligvis stadig løses i overensstemmelse med gældende regler. Der er alene tale om frivilliggørelse af måden at organisere arbejdet på, det er ikke en frivilliggørelse af, om opgaven på folkeoplysningsområdet skal løses.

Vi er godt klar over i Venstre, at mange kommuner stadig vil vælge at nedsætte folkeoplysningsudvalg, og det har vi det helt fint med. Folkeoplysningsudvalgene har været et godt bindeled mellem folkeoplysningsvirksomhederne og kommunalbestyrelserne, og derfor finder vi, at de er en god løsning. Men fordi en løsning er god, betyder det ikke, at den er god for alle. Med frivilliggørelsen bliver det op til kommunerne

selv at tilrettelægge tingene, og det har vi i Venstre fuld tillid til at de kan.

Lene Jensen (S):

Som det på nuværende tidspunkt turde være antydet, handler regeringens lovforslag om, at det skal være muligt for kommunerne at nedlægge folkeoplysningsudvalgene. Men hvorfor? Det er faktisk et ret godt spørgsmål, for i lovforslagets bemærkninger kan man heldigvis læse, at den samme regering på det varmeste anbefaler, at man fortsætter med at gøre præcis, som man har gjort hidtil, som om loven ikke var blevet ændret.

I Socialdemokratiet har vi ærlig talt mere tilovers for anbefalinger end for selve lovforslaget. De nugældende regler blev nemlig født ud fra et ønske om at styrke brugerindflydelsen og den lokale forankring af folkeoplysningen, og det er i meget vidt omfang lykkedes med netop folkeoplysningsudvalgene. Alligevel vil man altså åbne mulighed for, at kommunerne kan demontere dette vigtige led i det lokale demokrati.

Nu har jeg godt nok kun siddet i Folketinget i 2 år, og derfor er det måske lidt tidligt at begynde at bruge begreber som aldrig nogen sinde før; men jeg har altså aldrig nogen sinde før i min korte karriere set så enslydende høringssvar, som tilfældet er her. Som der så malerisk står i ministeriets eget høringsnotat: Alle bortset fra Kommunernes Landsforening og Københavns Kommune vender sig imod forslaget.

Af den overvældende majoritet af hørings svar fremgår det, at man frygter for den direkte brugerindflydelse og en svækkelse af den demokratiske struktur i kommunerne. Flere hørings svar påpeger også, at hvis man ikke har folkeoplysningsudvalgene, vil det især blive de små foreninger, der bliver klemte i spillet om ressourcerne og de gode forhold, og det glæder jeg mig meget til at høre ministerens kommentar til.

Når alle ude i virkeligheden altså er imod det her, og når regeringen selv fremhæver i bemærkningerne, at man skam ønsker, at tingene kører videre som hidtil, hvorfor så overhovedet fremsætte det her lovforslag? Jo, sådan som jeg har forstået det, handler det om et frivillighedsprincip. Men set med socialdemokratiske briller, er der to andre vigtige principper, der trædes under fode, hvis dette frivillighedsprincip absolut skal håndhæves.

For det første princippet om brugerindflydelse og den lokale forankring af folkeoplysningen i videste forstand. Man tager fat i selve idé-

grundlaget for folkeoplysningsloven. For det andet kan man også argumentere for armslængdeprincippet, altså at det ikke kun er kommunalpolitikkerne, der sidder og bestemmer med fingrene direkte nede i den enkelte forening og bestemmer over lokalefordeling og alt det andet, som folkeoplysningsudvalget i dag har ansvaret for. De to principper er for os at se langt vigtigere end at give kommunerne den absolutte ret til at organisere sig, som de vil i enhver henseende.

Jeg hæfter mig også ved, at regeringen fremkommer med forslaget netop nu, mens vi alle afventer resultatet af Strukturkommissionens arbejde. Endvidere har jeg bemærket mig, at lovforslaget er sat til ikrafttræden ved det kommende årsskifte, så de udvalg, der blev nedsat efter det seneste kommunalvalg, kan blive tvunget til at afbryde deres arbejde, hvis man i kommunalbestyrelsen bliver enige om, at man ikke gider høre på dem mere.

Det fremgår også af lovforslaget, at det ikke er noget spareforslag, og det er jo sådan set fint nok. Men opgaverne skal jo løses alligevel, selv om man nedlægger det folkelige element, så det eneste, der tabes, er, så vidt vi kan se, et meget vigtigt element i det lokale demokrati. For Socialdemokratiet at se er det er alt for stort tab, og derfor kan vi ikke støtte dette lovforslag.

Louise Frevert (DF):

Dette forslag er igen et forslag om frivilliggørelse af nedsættelse af nævn og råd i landets kommuner. I dette tilfælde har der været ytret ønske om, at det skulle være frivilligt at nedsætte et folkeoplysningsudvalg, men det bemærkes dog i bemærkningerne til lovforslaget, at det har været udmærket med folkeoplysningsudvalgene, som har fungeret uden problemer i de fleste kommuner, og at man derfor henstiller, at folkeoplysningsudvalgene bør bevares de fleste steder.

Kl. 15.05

Den eneste forskel er, at det som sagt bliver frivilligt at nedsætte udvalgene eller ej. Desuden er der intet til hinder for, at opgaven kan varetages fuldt forsvarligt, hvis man ikke ønsker at nedsætte et folkeoplysningsudvalg, for så træder de almindelige styrelsesretlige regler i kraft, så man kan delegerede beslutningskompetencen til enten økonomiudvalget, som er et af de stående udvalg, og man kan derfor tage som en selvfølge, at det har indblik i folkeoplysningens opgaver, eller til den kommunale administration.

Der er kun et lille ord til forskel for, at tingene bliver sat i værk ude i landet, og det er *skal* eller *kan*. Vi mener stadig i Dansk Folkeparti, at det giver kommunerne og nærdemokratiet et løft, når man ikke lovgiver om alting, men giver kommunerne mulighed for selv at bestemme, hvad de finder er hensigtsmæssigt for dem, så derfor kan vi godt lide et ord som *kan*, der giver kommunerne frivillighed til at etablere det ene eller det andet råd og nævn.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Når der nu synes at være flertal for et *kan* frem for et *skal*, hvad så med de steder, hvor man vælger at benytte sig af sin nye ret til ikke at høre brugerne direkte? Tror fru Louise Frevert, at det bliver en bedre eller en dårligere måde at varetage f.eks. den del af folkeoplysningsudvalgenes arbejde på, der handler om koordinering, og som handler om dialog mellem de forskellige dele af folkeoplysningen? Tror fru Louise Frevert, at det kan gøres bedre i en kommunalbestyrelse end i et folkeoplysningsudvalg?

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Nu er det jo ikke første gang, at regeringen og Dansk Folkeparti har haft fat i folkeoplysningsloven. Det er et par år siden, man havde fat i den sidst, og dengang fik man indført, at kommunerne frivilligt kunne vælge, om de ville have 5-pct.-puljen til nye initiativer, eller de ikke ville have den. Men da det blev gjort frivilligt, snupede man samtidig den del af bloktilskuddet, som var tiltænkt 5-pct.-pulje, og betyder det, at man igen vil skære i bloktilskuddet over for kommunerne, når det nu tilsyneladende bliver gjort frivilligt på området her?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til Kristendemokraternes ordfører kan jeg sige, at det mener jeg absolut ikke. Men jeg synes også, at det, vi skal tage stilling til lige her og nu, er lovforslaget om frivillighed for kommunerne til at nedsætte et folkeoplysningsudvalg, så jeg synes, vi skal holde 5-pct.-puljen, og hvad der ellers er af den slags ting, ude af denne diskussion og forholde os direkte til, hvad lovforslaget går ud på.

Til fru Lene Jensen: Jeg mener, det er et hypotetisk spørgsmål om, hvordan det vil komme til at virke, for i virkeligheden er der ikke nogen af

os, der har forudsætninger for at vide det. Vi ved, hvordan det har virket hidtil, vi ved, det har virket udmærket med de folkeoplysningsudvalg, der er p.t. Derfor er det min bedste overbevisning, at kommunerne udmærket godt ved, hvad der er godt for dem, og jeg er også helt overbevist om, at der vil blive nedsat de folkeoplysningsudvalg, der er behov for i de pågældende kommuner.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Jamen jeg synes bestemt ikke, at der er nogen grund til at holde 5-pct.-puljen udenfor. Puljen er jo netop en del af folkeoplysningsloven, og da den del blev gjort frivillig, skar man i bloktilskuddet til kommunerne, så vil man også skære i bloktilskuddet til kommunerne denne gang?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Fru Louise Frevert har jo ret i, at det er vældigt vanskeligt at spå om fremtiden, men lad mig så spørge på en anden måde:

Synes fru Louise Frevert, at det har været en vigtig del af folkeoplysningsudvalgenes opgave at fungere som et forum, hvor forskellige dele af folkeoplysningen, lige fra aftenskoler til musik og sport, og til hvad ved jeg, har kunnet snakke sammen og koordinere og få en forståelse for hinandens vilkår? Synes fru Louise Frevert, at det har været en vigtig opgave, eller har det bare været lige meget? Og i givet fald: Hvis fru Louise Frevert faktisk synes, det har været en vigtig opgave, kan fru Louise Frevert så ikke være bare en lille bitte smule bekymret for, at der bliver mulighed for fuldstændig at fjerne et sådant forum og dermed også fjerne den direkte indflydelsesmulighed for de folk, der engagerer sig i foreningerne?

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til Kristendemokraternes ordfører: Der bliver ikke skåret i bloktilskuddet, og det har ikke noget med denne sag at gøre. Den har noget at gøre med frivilligheden.

Så vil jeg svare fru Lene Jensen, at fru Lene Jensen berører jo lige nøjagtig noget helt eksistentielt, nemlig frivilligheden. Det er frivillighedsprincippet, det drejer sig om, og sådan som jeg kan høre Socialdemokraterne, er det også noget, Socialdemokraterne går ind for, så derfor er

det noget væsentligt. Vi mener, at den frivillighed, kommunerne nu får til at kunne nedsætte folkeoplysningsudvalg, også vil give en anden bundethed, fordi man selv skal beslutte, om man skal nedsætte udvalget eller ej. Det skaber en anden form for ansvar.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Lene Jensen for en tredje og sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg prøver en gang til.

Man må selvfølgelig vælge et eller andet sted, hvor man vil smide sine sympatier her i livet: Om man vil smide dem hos en kommunalbestyrelse eller hos Foreningsdanmark. Noget af det, som jeg godt kan lide ved Foreningsdanmark, er, at når folk engagerer sig, har de også en forventning om at blive taget alvorligt, og her har vi altså et organ, eller hvad vi nu skal kalde det, hvor folk i den grad kan blive taget alvorligt og i den grad kan få direkte indflydelse – hvis det altså er sådan, at kommunalbestyrelsen gider høre på dem, når lovforslaget er blevet vedtaget.

Det, jeg ikke helt forstår, er, hvorfor man skal fjerne en af de muligheder, Foreningsdanmark har for at blive taget helt alvorligt, for det har de ret til. Man fjerner en ret fra Foreningsdanmark for at give den til kommunalbestyrelsen, og er det sådan, Dansk Folkeparti prioriterer i al almindelighed?

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Hr. Mogens Nørgård Pedersen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Ja, det komplicerer selvfølgelig debatten her i Folketingssalen, når man benægter fakta. Så bliver det uvægerlig vanskeligt at have med at gøre.

Selv sagde jeg i sin tid som formand for folkeoplysningsudvalget hjemme i min kommune, at det blev frivilligt, om man ville oprette en 5-pct.-pulje eller ej under folkeoplysningsudvalget. Men rent faktisk beskar man bloktilskuddet, fordi det blev gjort frivilligt, og så er mit enkle spørgsmål: Vil de kommuner, som ikke nedsætter et folkeoplysningsudvalg, få beskåret den del af bloktilskuddet, som tilhører folkeoplysningsudvalget?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes ellers ikke, jeg har problemer med at formulere mig klart og tydeligt, men jeg prøver en gang til over for Kristendemokraternes ordfører: Nej – og jeg siger det en gang til: Nej, der bliver ikke skåret i 5-pct.-puljen. Det må være op til kommunerne selv. Der er nogen lovgivning, der skal overholdes, men der bliver ikke skåret i bloktilskuddet.

Til fru Lene Jensen: Nu skal vi lige holde tingene lidt adskilt. Sådan som jeg ser lovforslaget, giver det lige præcis kommunerne mulighed for selv at bestemme. Man giver dem jo en frihedsgrad ud over det sædvanlige til selv at bestemme, om de vil nedsætte et folkeoplysningsudvalg eller ej. Det er en utrolig frihed, man giver dem, så det er frihed under ansvar.

Jeg vil sige, at det ikke er at tage en frihed fra nogen, fordi der nu kommer en lov, der gør, at man ikke partout skal nedsætte et folkeoplysningsudvalg. Der står, at man ved, det har fungeret strålende, og jeg har rent faktisk selv siddet i 4 år som medlem af den del af Københavns Kommunes udvalg, da jeg var medlem af Borgerrepræsentationen, så jeg ved udmærket godt, hvordan det fungerer.

Jeg ved også udmærket godt, hvordan brugerindflydelsen er i folkeoplysningsudvalgene, men jeg tror overhovedet ikke, at brugernes og borgernes stemme bliver mindre, tværtimod. Vi er ude i et nærdemokrati i højeste potens, og jeg er helt overbevist om, at kommunerne selv ved, hvad der er bedst for dem. Det er jo det, der er meningen med nærdemokratiet, det er jo det, der er meningen med, at man uddelegerer friheden.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Jeg hørte fru Louise Frevert nævne, at vi nu var ude i frihedens allerhøjeste potens, og jeg må sige, at det lyder jo utrolig besnærende, hvis det er sandheden.

Kl. 15.15

Men sandheden er jo, at foreningerne ikke længere har et retskrav på at sidde i et folkeoplysningsudvalg – eller rettere sagt: At kommunen ikke længere har pligt til at oprette et, som kan være talerør for dem. Derfor må jeg spørge en gang til: Hvad er det for en ret, Foreningsdanmark nu har tilbage, efter at man nu giver kommunerne fri rådgighedsret over, hvorvidt de vil gøre det eller ikke vil gøre det?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er fru Louise Freverts højlydte ros af frivillighedsprincippet, der provokerer mig lidt.

Hvis fru Louise Frevert mener det, der bliver sagt her, alvorligt – og det må man vel gå ud fra – spørger jeg: Hvorfor kan man ikke have mindre statsstyring på folkeskoleområdet? Hvorfor kan der ikke gives mindre statsstyring på folkeskoleområdet? Hvorfor skal kommunerne og skolerne styres i detaljer? Børnene i 2. klasse skal nå over 200 kompetencetrinmål i dansk. Det er megen styring, og hvordan hænger det sammen med alt det andet? Hvorfor kan kommunerne ikke få lov til selv at bestemme, hvordan de vil give den ældre borger mulighed for at vælge mellem forskellige hjemmehjælpere? Hvorfor skal det styres i ekstremt bureaukrati og detaljering? Kan vi ikke bare få at vide, at fru Louise Frevert har fået besked på at stemme for forslaget her, og så er den ikke længere? Det er da meget nemmere.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Måske er vi lidt vel langt fra det, vi behandler, men alligevel får fru Louise Frevert lejlighed til at svare.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til fru Marianne Jelved: Jeg vil meget gerne have mig frabedt, at vi bliver dikteret noget som helst i Dansk Folkeparti, dikteret hvad vi skal stemme på. Nu er vi tilbage ved frihedsprincippet, og vi har en frihedsgrad til selv at bestemme og beslutte, hvad vi stemmer for.

Vi er ikke gift med regeringen, vi bliver det heller aldrig, og derfor så vil jeg meget, meget, meget gerne have, at det med det samme manes i jorden, at vi stemmer for et lovforslag, fordi vi har fået besked på at gøre det. Det er jo den rene gang vås fra den radikale ordførers side, vil jeg nok sige. Det er da det mest tåbelige, jeg har hørt i lang tid.

Jeg vil nok sige, at skal vi til at diskutere folkeskolereform, er det jo en ganske anden snak, og så tror jeg altså ikke, at tiden for de korte bemærkninger vil være tilstrækkelig i den henseende. Men jeg vil da meget gerne gå ind i en diskussion om den, for jeg kan overhovedet ikke se, hvordan man kan sammenligne folkeskolen med foreningslivet i Danmark og med lige præcis det specifikke lovforslag fra ministeren, som drejer sig om frivillighed med hensyn til at ned-

sætte folkeoplysningsudvalg ude i kommunerne. Jeg kan slet ikke se, hvor sammenhængen er.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Sagen er jo, at dette lovforslag er en udmøntning af en del af aftalen mellem KL og regeringen vedrørende 2004, altså en aftale der er indgået i sommer, og så vidt jeg ved, er Dansk Folkeparti det eneste parti i Folketinget, der har forpligtet sig til at bære den aftale igennem via lovgivningen i Folketinget. Derfor er der jo ikke noget at diskutere.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Efter hvad fru Louise Frevert sagde, er Dansk Folkeparti vildt begejstret for dette forslag – virkelig begejstret, man går virkelig ind for det. Der er slet ikke noget med, at det skyldes, at man har aftale om, at man skal gå ind for det, nej, man mener det virkelig.

Man er også stærk tilhænger af, at der er folkeoplysningsudvalg, kan jeg forstå, og man er også meget tilhænger af, at Foreningsdanmark har mulighed for at etablere sig i folkeoplysningsssammenhæng. Men så hænger tingene jo ikke sammen. Enten synes man, at forslaget er godt ud fra det synspunkt, at der er en risiko for, en mulighed for, at der er nogle steder, man ikke opretter sådanne udvalg, eller også er man ikke tilhænger af det. Man kan altså ikke være vildt begejstret for begge dele. Man kan være vildt begejstret for noget, fordi man har lovet det, og så er man mindre begejstret for noget andet. Men man kan ikke være vildt begejstret for begge dele.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Jeg synes, at diskussionen er ved at komme lidt tæt på en afsporing, men lad mig sige det på en meget konkret måde til hr. Aage Frandsen: Min begejstring er stor. Så kan jeg faktisk ikke sige det på en mere konkret måde.

KL 15.20

Fru Marianne Jelved var inde på, at der ikke er noget at diskutere, men det er da en mærkelig perfid måde at afspore diskussionen på ved at sige, at der ikke er mere at diskutere. Hvorfor skal jeg så kaldes herop for at svare på et spørgsmål, der i virkeligheden ikke er nogen grund til at svare på, når der ikke er noget at diskutere? Hvorfor kommer fru Marianne Jelved i det hele

taget herop for at stille mig et spørgsmål, som hun i virkeligheden ikke er interesseret i at have en dialog om? Det synes jeg er for ringe.

Vi kan jo sige, at demokratiet er løbet af sporet her, men jeg vil gerne være seriøs og svare på det spørgsmål, som fru Marianne Jelved i virkeligheden prøvede at stille, og som jeg kunne læse mellem linjerne. Det er korrekt, at der er lavet en aftale, men vi havde jo nok ikke lavet den aftale, hvis vi ikke fra begyndelsen syntes, det var en god aftale, som vi kunne stemme for, og selvfølgelig står vi da inde for de aftaler, vi har lavet sammen med regeringen.

Til hr. Peder Sass: Selvfølgelig er jo nogle ordet. Det er jo ikke bare forvaltningen ude i kommunerne, det er kommunernes selvforvaltning, det drejer sig om, og den kompetence vil vi gerne give dem i den højest mulige udstrækning og på bedst mulig måde. Vi mener, at de er fuldt kapable til selv at kunne varetage funktionen med at nedsætte de folkeoplysningsudvalg.

Jeg synes rent faktisk, det er ganske utroligt, at de tre forslag, der har været behandlet i dag, kan trække så meget vand ind i søen. Jeg synes virkelig, det er helt utroligt. Beslutningen om nedlæggelse af råd og nævn er jo blevet truffet for lang tid siden, så for ikke at bruge de samme bemærkninger en gang til vil jeg bare spørge rent polemisk: Er der i virkeligheden mere at diskutere?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Ja, det er der, for man rører ved nogle helt centrale principper i folkestyret.

Fru Louise Frevert taler om selvforvaltning, kommunernes selvforvaltning, og man kan godt sige, at det er det, sagen drejer sig om. Men kommunerne er jo institutioner, og så er der også borgerne, og det er et spørgsmål om: Hvilke rettigheder skal borgerne have på forhånd, uanset om en kommunalbestyrelse det ene eller det andet sted vil give borgerne dem? Det er den afvejning, der skal ske.

Selvfølgelig er der ikke en endelig facitliste, så man kan slå op i en bog og sige, at svaret er sådan og sådan. Men problemet er bare, at fru Louise Frevert ikke kan argumentere for, hvorfor det her er så godt, bortset fra at man har aftalt det. Men man kan da godt argumentere på en eller anden måde, hvis man ikke ønsker, at borgerne skal have en speciel indflydelse, og ikke ønsker, at den enkelte borger har en ret, uanset om kommunen vil give vedkommende

mulighed for det. Det er den problemstilling, som er meget central, derfor rører man ved folkestyrets kerne, og det er i virkeligheden meget kedeligt, at Dansk Folkeparti ikke er klar over, at det er folkestyrets kerne.

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Fru Louise Frevert spørger, om der i det hele taget er mere at diskutere, og konstaterer, at det er helt soleklart, at der er ikke mere at diskutere. Ja, det er soleklart, for Dansk Folkeparti har ved en aftale forpligtet sig til at stemme for de tre lovforslag, og derfor er der selvfølgelig ikke mere at diskutere for Dansk Folkeparti. De har kun at logre med halen og støtte de to regeringspartier. Men er det troværdigt, når man taler om, at man gerne vil gøre noget for Foreningsdanmark?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til hr. Peder Sass: Vi logrer ikke med halen. Vi står med oprejst pande og siger: Det var en god aftale, og vi er stolte af at være med. Vi stikker hverken halen mellem benene eller logrer med den eller noget som helst andet. Vi er stolte over, at vi har indgået en aftale. Det vil jeg godt lige have lov til at pointere over for Socialdemokraterne.

De sure opstød, der kommer fra Socialdemokraterne, skyldes bare, at de er kedede af og skuffede over, at de ikke selv har været i stand til at være med. Sådan er det jo, når man ikke har været med i flertallets beslutninger, så kan man bare sidde og gø og gabe nede på stolerækkerne, fordi man er forbitret og sur over, at man ikke selv kan være med. Hvis det er det niveau, hr. Peder Sass beder om at lægge for en saglig argumentation og en diskussion her fra talerstolen, synes jeg, det er spild af tid for de borgere, der sidder foran fjernsynet og følger denne diskussion, og jeg synes, det er tåbeligt af hr. Peder Sass at begynde på den argumentation. Men vi er stolte af og glade over aftalen. Vi vil gerne være med, og det er vi også.

Til hr. Aage Frandsen: Jeg ved godt, at man kan vende og dreje tingene på mange forskellige måder, men så vil jeg bare lige spørge: Hvad gjorde man før 1991? Var der så ikke noget demokrati i Danmark?

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det hr. Aage Frandsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jo, og der var også demokrati før 1915. Men pointen dengang var, at man sagde: Vi vil gerne udvide demokratiet, fordi vi lægger megen vægt på det.

Det, der er det helt centrale, er, at disse udvalg kom til, fordi partierne var enige om, at det var noget centralt, at de gav de folk, der er engagerede i foreningerne, større indflydelse. Derfor var de også udtryk for en udvidelse af demokratiet, og derfor er der selvfølgelig også en logisk risiko for indskrænkning af demokratiet, hvis kommunerne benytter sig af det, som er muligheden – og det må jo være meningen, at det skal være en mulighed, de skal kunne benytte sig af – nemlig at lade være med at oprette disse udvalg, så demokratiet indskrænkes, ligesom man udvidede det dengang.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Egentlig er det jo en spændende diskussion, hvis vi tager udgangspunkt i, at det egentlig er borgerne, der bestemmer, at det i virkeligheden er vælgerne, der bestemmer.

Det er vælgerne, der bestemmer, hvem der skal sidde i den pågældende kommunalbestyrelse; ergo er det også borgerne, der bestemmer, hvilken regering og hvilket flertal der skal bestemme, hvad der skal foregå af politik i Danmark eller i den pågældende kommunalbestyrelse, og ergo må man sige, at det er demokrati. Sigtet og målet må vel være, at det er nærdemokratiet, der er bedst til at løfte opgaverne, fordi de lokale politikere ved, hvad der er bedst for deres egne borgere ude i den pågældende kommune. Det er jeg helt sikker på, for ellers vil man desavouere politikerne i de pågældende kommuner. De er selv i stand til at tage højde for, hvad de har brug for, og om de har brug for et folkeoplysningsudvalg eller ej, og det er virkeligt demokrati.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så går vi videre i ordførerrækken, og det er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

Den brede almene folkeoplysning er en vigtig del af den danske kulturarv. Folkeoplysningens mange aktiviteter udgør et nyttigt og udviklen-

de indslag i mange menneskers tilværelse, den har solid forankring i vort demokrati, og den kan være med til at give det enkelte menneske den viden, indsigt og forståelse, der er behov for i et moderne samfund som vores.

De mange, som beskæftiger sig med folkeoplysende arbejde, yder en enorm indsats, som fortjener vor anerkendelse. Det vil vi fra konservative side meget gerne understrege. Men det er klart, at vi også på dette område bør være åbne over for at gennemføre nogle fornuftige forandringer og forbedringer.

Med dette lovforslag får kommunalbestyrelser og byråd i al enkelthed mulighed for selv at vælge, om de ønsker at have et folkeoplysningsudvalg i deres kommune. Efter Det Konservative Folkepartis opfattelse er det et tiltag, som kan gøre det lettere for kommunerne at håndtere folkeoplysningen efter de behov, krav og ønsker, der lige præcis gælder i deres område. Forslaget medfører forenkling og afbureaukratisering, og det kan vi give vores fulde tilslutning.

For nogle kommuner vil det givetvis være rigtigt at bevare den nuværende struktur, hvor et folkeoplysningsudvalg inddrager alle relevante interessenter i beslutningerne; men i andre kommuner vil beslutningsprocessen sagtens kunne gennemføres til alles tilfredshed gennem f.eks. den bestående udvalgsstruktur på rådhuset. Pointen er, at den beslutning ikke kræver nogen landspolitisk indblanding, så kommunerne bliver friere stillet med hensyn til, hvordan opgaven løses.

Det er vigtigt at understrege, at hvis kommunalbestyrelsen vælger ikke at nedsætte et folkeoplysningsudvalg, vil den i overensstemmelse med de almindelige regler kunne delegerede beslutningskompetencen til enten økonomiudvalget, et andet stående udvalg eller den kommunale administration. Det er en smidiggørelse af en kommunal opgave, som vi Konservative hilser særdeles velkommen.

Aage Frandsen (SF):

Da Folketinget vedtog den nuværende ordning, som forpligter kommunerne til at lave folkeoplysningsudvalg efter bestemte retningslinjer, var vi tilhængere af ordningen ud fra den betragtning, at når det gælder de borgere og foreninger, der bruger kommunernes institutioner og kommunernes forskellige muligheder, giver vi de pågældende indflydelse på, hvordan tingene skal foregå, fordi der er noget, som er direkte be-

stemt ved lov. Det er noget, vi lægger vægt på, fordi det er en del af folkestyret.

Kl. 15.30

Jeg bruger bevidst ordet folkestyre ud fra, at vi på den ene side har et demokrati, forstået på den måde, at man vælger nogle mennesker, et indirekte demokrati, men for at sikre, at folk er med, i det omfang det kan lade sig gøre, mere direkte, er det så en form for direkte demokrati, som vi er tilhængere af.

Vi er også tilhængere af brugerbestyrelser, i det omfang det kan lade sig gøre, for at inddrage borgere, som har særlig interesse i nogle bestemte områder, og derfor er vi tilhængere af, at det også en række steder er forpligtende.

Det er klart, at det ikke er entydigt, hvornår man siger, at det skal være på den måde, at man har disse bestyrelser eller disse råd, som borgerne kan gå ind i, eller som foreningerne kan gå ind i, eller hvornår man siger, at det er kommunalbestyrelsen. Men vi mener, at i det omfang det overhovedet kan lade sig gøre, er det vigtigt, at der er så megen direkte indflydelse fra borgernes side som muligt. Det vil sige, at vi i det her tilfælde er tilhængere af, at man i alle kommuner har disse udvalg.

Det er også svært at se, med hvilket hjerte det er, regeringen går ind i det ud fra princippet om, at nu skal man hylde et frivillighedsprincip for kommunernes vedkommende, fordi man jo samtidig taler for, at den nuværende model er man sådan set tilhænger af også skal være praksis i fremtiden. Der skal bare være mulighed for, at kommunerne kan stå af.

I den forbindelse lægger vi altså mere vægt på borgernes direkte indflydelse på den form for folkestyre, som vi mener der er tale om her, end det folkestyre, som ligger i kommunalbestyrelsen – ikke, at det på nogen måde kan erstatte det, men det giver et supplement til det almindelige folkestyre, hvor vi vælger hvert fjerde år.

Så er det også lidt bemærkelsesværdigt, at man vil lave den her ændring – det gælder ikke kun det her lovforslag, men også to tidligere lovforslag, der er behandlet i dag – på et tidspunkt, hvor vi må regne med, at der inden for overskuelig tid sker en ændring i den kommunale struktur.

Man kan godt argumentere for, at der er meget små kommuner, som måske kunne administreres på en anden måde end via folkeoplysningsudvalg på det her punkt, men for større kommuners vedkommende synes jeg, det er dumt på indeværende tidspunkt at afskaffe det

system, man har. Jeg ser det altså primært sådan, at man har et princip fra regeringens side, og som Dansk Folkeparti nu også er tilhænger af, og det princip skal så følges, uanset om det nu også er sagligt nødvendigt eller strengt nødvendigt. Det mener jeg ikke det er i det her tilfælde.

Under alle omstændigheder synes jeg, man kunne have ventet og set på, hvordan den kommunale struktur skulle udformes, og så til den tid tage stilling. Derfor afviser vi lovforslaget.

Marianne Jelved (RV):

Man kan jo spørge sig selv, om det er et lovforslag, vi behandler på baggrund af et ønske fra Kommunernes Landsforening, fordi kommunerne ser en fordel i en centralisering på et område og en mulighed for at slippe for borgerindblanding. Det er i hvert fald en forestilling, som jeg kunne fristes til at se for mig.

At regeringen så også ønsker det som et led i sin såkaldte regelforenklning, vil jeg ikke afvise; det tror jeg er rigtigt, og det mener jeg så er et forsøg på fra regeringens side at dække over den enorme statsliggørelse og bureaukratisering, der er sket også af kommunernes opgaveløsninger igennem de sidste 2 år. Det er noget, der vil blive ændret stærkt, når Det Radikale Venstre kommer tilbage efter næste valg.

Det her er et trist lovforslag, og det mener vi, fordi Det Radikale Venstre opfatter folkeoplysningen som en del af vores folkestyre. Der er jeg fuldstændig på linje med SF's ordfører, hr. Aage Frandsen.

Det her handler om deltagesdemokrati, det handler om armslængdeprincippet, og det handler om at involvere borgerne i de foreninger, som de er med i, og dermed også at give foreningerne et reelt ansvar og en reel deltagesmulighed i vores folkestyre. Derfor vil jeg gerne kvittere og være venlig over for ministeren, som jeg tror har fået en besked om at ændre loven, og derfor vil jeg gerne påskønne, at det så kraftigt i bemærkningerne anbefales at fastholde folkeoplysningsudvalgene, og jeg håber, at disse ord fra ministeren bærer frugt ude i kommunerne, men jeg har mine tvivl.

Kl. 15.35

Alternativet til folkeoplysningsudvalgene er jo helt klart, at kommunalbestyrelsen lægger opgaverne over i økonomiudvalget i kommunen eller i et andet fagudvalg i kommunen, og det er ren og skær centralisering. Det bliver politikerne, der afgør, hvilke folkeoplysningshold m.v.

der skal have mulighed for at virke i kommunen, og det er en centralisering, som Det Radikale Venstre ikke kan medvirke til.

Derfor vil vi sige nej til dette såkaldte frivillighedsprincip – for det er et frivillighedsprincip. Vi siger nej til det i den her sammenhæng, fordi vi prioriterer nogle andre ting meget højere, nemlig borgerdeltagelse og muligheden for at gå ind og forvalte dele af vores folkestyre. Det er faktisk en meget, meget central del af den danske kultur og tradition, som her står for skud, også på dette punkt. Det er sket adskillige gange under VK-regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti, hvilket er dybt ironisk, når man tænker over, hvem der har diskuteret danskhed.

For os er det afgørende, at vi bevarer folkeoplysningen som det, den er, og derfor er det her en situation, som også vil blive ændret efter et valg, når Det Radikale Venstre kommer til magten.

Line Barfod (EL):

Da vores ordfører på området, fru Pernille Rosenkrantz-Theil, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Regeringen lagde kort efter sin tiltræden ud med at fjerne en række statslige råd og nævn, som man ikke brød sig om. Nu er turen kommet til kommunerne. Igennem mange år har borgerne fået en række instrumenter til at få større indsigt og deltagelse i det politiske liv i kommunerne. Det mener regeringen og Dansk Folkeparti skal fjernes. Borgerne skal ikke have ret til at oprette råd, som kommunalbestyrelserne skal høre, f.eks. omkring integration og som her folkeoplysning. Kommunerne skal ikke længere redde for, hvad de foretager sig på en række områder, f.eks. beskæftigelse og sundhed.

Hvis regeringen virkelig ønskede at afbureaukratisere i stedet for at afdemokratisere, burde man tage fat på det, der virkelig giver kommunerne store udgifter til bureaukrati: regeringens såkaldte frit valg-ordning på ældreområdet, som pålægger minutkontrol og bureaukrati, og grundtakstformen, som har ført til flere administrative stillinger og nedskæringer for dem, der skal hjælpe borgerne.

Det konkrete forslag her handler om at gøre det muligt at nedlægge de lokale folkeoplysningsudvalg rundtomkring i kommunerne, så jeg kommer lige med et citat:

»I lyset af intentionerne med folkeoplysningsudvalget, udvalgets opgavevaretagelse og de

gode erfaringer, mange kommuner har haft med folkeoplysningsudvalget, anbefales det kommunalbestyrelserne at bevare folkeoplysningsudvalgene.»

Dette citat er ikke et hørings svar fra en af de mange frivillige foreninger, der i dag sidder i folkeoplysningsudvalgene og dermed er med til at påvirke kommunernes fritids- og kulturpolitik. Det står i bemærkningerne til lovforslaget.

Det er altså ret tåbeligt. Der bruges en masse papir, en masse embedsmandstimer, en masse timer i kommunerne og foreningerne til at udarbejde og drøfte et lovforslag, som ministeriet i øvrigt ikke mener kommunerne skal gennemføre. Det er virkelig effektiv ressourceudnyttelse.

Enhedslisten mener, at lokalt demokrati er meget centralt. Vi mener, at kommunerne skal inddrage beboerne, foreningerne, i, hvordan bl.a. kultur- og fritidspolitikken tilrettelægges.

Der kan siges meget om, hvorvidt de eksisterende folkeoplysningsudvalg egentlig inddrager mange nok. Der kan siges meget om, hvordan de foreningsløse får mulighed for at komme til orde, når det gælder tilrettelæggelsen af den lokale kultur- og fritidspolitik. Vi vil gerne diskutere, hvordan vi kan udvide og udbrede det lokale demokrati. Men vi synes, det er noget pjat at lave en lov, der åbner for at nedlægge folkeoplysningsudvalgene, når ministeriet mener, at de skal bevares.

Vi kan ikke se nogen reelle bedre alternativer til folkeoplysningsudvalgene i lovforslaget, og Enhedslisten mener, at folkeoplysning er en væsentlig forudsætning for folkestyre, så Enhedslisten kan ikke støtte forslaget.

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Da Kristendemokraternes ordfører på området, fru Bodil Kornbek, ikke kunne være til stede, har jeg lovet at fremsige følgende:

Som nævnt tidligere har Kristendemokraterne forståelse for, at kommunerne gives frihed på bedst mulig måde, men vi kan ikke acceptere, at det sker på bekostning af brugerindflydelse og dermed brugernes mulighed for at deltage i den demokratiske proces. Det er vigtigt, at vi fortsat sikrer brugerindflydelse og den lokale forankring, fordi det er her, den demokratiske interessevaretagelse sikres bedst muligt. Hvis man fjerner udvalgene som lovpligtige, risikerer vi, at mange kommuner fremover ikke vil rådføre sig med det frivillige foreningsliv om kommunens fritids- og kulturpolitik.

Forslaget undergraver ganske enkelt princippet om, at der skal være en armslængde mellem den politiske magtudøvelse og de folkeoplysende foreninger. Civilsamfundet og foreningslivet risikerer at blive hægtet af beslutningsprocessen. Kan og vil undervisningsministeren acceptere en sådan risiko?

Folkeoplysningsudvalgene varetager ikke alene administrative opgaver, men skaber dialog mellem brugerne indbyrdes og mellem brugerne og kommunalpolitikere. Det skaber forståelse for hinandens område og for de nødvendige politiske beslutninger. Hvis folkeoplysningsudvalgene nedlægges, vil ikke mindst de ressourcetsvages interesser have svært ved at blive tilgodeset. En helhedsorienteret fritidspolitik kræver ganske enkelt dialog og bindeled mellem brugere og politikere.

Lovforslaget sender desuden et meget uheldigt signal om statslig og regeringsmæssig nedprioritering af de opgaver, som folkeoplysningsudvalgene varetager.

Hvad jeg ikke tidligere har kommenteret, men som selvfølgelig også gælder L 64 og L 65, er, at det er et tvetydigt signal, regeringen sender til befolkningen, når man, få måneder før Strukturkommissionen afgiver rapport om den fremtidige indretning af de kommunale og amtskommunale strukturer, fremsætter forslag på op til flere fagområder om ændring i den regionale struktur. I samme åndedrag legitimerer regeringen, at den ikke tager initiativ eller stilling til det danske velfærdssamfunds fremtidige udformning, fordi der er nedsat en Velfærdskommission og man vil afvente dens resultater. Jeg synes, det er tankevækkende, og argumentationen fremstår noget tilfældigt, alt efter hvad der passer i situationen.

Vi har hos Kristendemokraterne meget svært ved at se, hvorledes brugerindflydelse og den lokale forankring kan sikres, hvis folkeoplysningsudvalgene gøres frivillige. Vi kan derfor ikke stemme for forslaget.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til ordførerne fra Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Venstre for opbakningen til dette lille lovforslag.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at fortælle lidt om baggrunden for, at regeringen har valgt at fremsætte også dette lille lovforslag. Baggrunden er den, at indenrigs- og sundhedsministeren tilbage i januar 2002 udsendte et frihedsbrev til

kommunerne for at bede kommunerne om at byde ind på, på hvilke områder de gerne ville have større bevægelsesmuligheder, altså mere frihed. I den forbindelse nævnte mange kommuner muligheden for at se på udvalgsstrukturen i kommunerne, herunder også muligheden for en frivilliggørelse af folkeoplysningsudvalget. Det har vi valgt at følge op, dels med en aftale med KL, dels med dette lovforslag.

Jeg synes, det er vigtigt at understrege, at der er tale om en frivilliggørelse. Der er altså ikke et krav om, at man *skal* ændre udvalgsstrukturen, og at man *skal* nedlægge folkeoplysningsudvalget. Ja, jeg er endda, som flere har været inde på, gået så vidt, at jeg rent faktisk opfordrer de kommuner, som ikke har et ønske om at ændre på strukturen, til at fastholde den struktur, som vi kender i dag, altså at fastholde folkeoplysningsudvalgene.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til her fra Folketingets talerstol at understrege det, som står i bemærkningerne, at hvis man finder, at den måde, man har tilrettelagt det på i den enkelte kommune, fungerer godt og tilfredsstillende, og man har en god dialog med de folkelige organisationer, så synes jeg da bestemt, at man skal fastholde den model.

Men der er en række kommuner, som har ønsket en frivilliggørelse, og for at tage den opfordring, vi gav kommunerne til at byde ind på, hvor de kunne tænke sig større frihedsgrader, alvorligt, har vi altså valgt at følge op med dette lovforslag.

Så vil jeg gerne understrege, at jeg synes, sammenligningen med folkeskolen er helt upassende. Jeg ser i øvrigt ikke, at der er tale om nogen statsliggørelse af folkeskolen, sådan som fru Marianne Jelved var inde på. Her er der frem for alt ikke tale om nogen statsliggørelse, tværtimod bliver det kommunerne selv, der må afgøre, om man ønsker at fastholde et folkeoplysningsudvalg eller ej.

KL 15.45

Det er jo ikke sådan, at de opgaver, der i dag løses af folkeoplysningsudvalgene, så forsvinder ud i tågerne. De opgaver skal naturligvis fortsat løses. Jeg tror, det var De Konservatives ordfører, fru Helle Sjelle, som ganske glimrende beskrev, hvordan det vil kunne finde sted, så fremt man fra kommunens side beslutter sig for at nedlægge folkeoplysningsudvalget.

Der var en ordveksling imellem Kristendemokraternes ordfører og Dansk Folkepartis ord-

fører om eventuelle økonomiske konsekvenser af forslaget, og jeg vil gerne understrege, at der ikke er nogen økonomiske konsekvenser forbundet med dette lovforslag. Det står faktisk tydeligt beskrevet på side 7 i bemærkningerne, spalte 2, punkt 4, at det foreliggende lovforslag ikke ændrer i de nuværende samlede kommunale udgifter. Blot for at understrege den del af lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg bed mærke i, at undervisningsministeren sagde – og jeg ved søreme ikke, om jeg hørte rigtigt – at det var, fordi der var nogle kommuner, jeg ved ikke hvor mange, det kan vi jo spørge til under udvalgsbehandlingen, som havde peget på det, og at det var derfor og udelukkende derfor, går jeg ud fra, at man havde fremsat det her forslag.

Jeg vil høre, om det er rigtigt forstået, at det i virkeligheden ikke er undervisningsministeren selv, der synes, det er en rasende god idé at lave frivilliggørelsen. Men hvis det nu er undervisningsministeren, der synes, det er en rasende god idé, måske endda i lige så høj grad, som Dansk Folkepartis ordfører synes det, så vil jeg gerne høre, hvordan bytteforholdet er mellem garanti for lokal forankring og direkte medbestemmelse og så det kommunale selvstyre. Hvad er bytteforholdet i undervisningsministerens univers?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne understrege, at jeg er en varm tilhænger af det kommunale selvstyre, jeg har faktisk stor respekt for det kommunale selvstyre. Så når flere har forsøgt at beskrive det her, som om man med det her forslag ruller demokratiet tilbage, er jeg faktisk dybt uenig. Jeg har stor respekt for de folkevalgte politikere, der styrer og leder vores kommuner, og det her handler om, at de får en ekstra mulighed.

Jeg er som liberal naturligvis indstillet på, at kommunerne får så store bevægelsesmuligheder som overhovedet muligt, og det her er en måde, hvorpå vi giver kommunerne en frihedsgrad, som de har efterspurgt, og som jeg tror vil blive brugt i nogle kommuner. Men jeg tror også, at der er en lang række kommuner, som rent faktisk ikke ønsker at benytte sig af den mulighed, som de får med lovforslaget her.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Tak for svaret. I mit univers ser det sådan ud, at hvis man giver en rettighed til kommunerne i forhold til, at man ikke behøver at have de her folkeoplysningsudvalg, så tager man også en rettighed fra dem, der sidder i folkeoplysningsudvalgene i dag, Foreningsdanmark, som har en ret til at sidde i de her udvalg og være medbestemmende om deres egne forhold.

Det er derfor, jeg spørger til bytteforholdet. Jeg går også ind for det kommunale selvstyre, men man ofrer jo noget på det kommunale selvstyres alter ved at fjerne en rettighed fra Foreningsdanmark. Derfor spørger jeg: Hvordan ser det ud med den garanti, der er for lokal forankring og direkte medbestemmelse i de folkeoplysningsudvalg, som man i dag skal nedsætte, og så den gevinst for det kommunale selvstyre, det må være, hvis man går fra et »skal« til et »kan«?

Ser ministeren slet ikke, at der er en eller anden balance eller ubalance der?

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Ved den sidste revision af folkeoplysningsloven, den store revision, var der stor enighed i det danske Folketing om, at man skulle gøre noget for, at det idébestemte børne- og ungdomsarbejde skulle styrkes i hele folkeoplysningslovens arbejde.

Det var der, hvor man fik et forum, hvor de små idébestemte organisationer og de store folkelige idrætsorganisationer havde et sted, hvor de kunne mødes, debattere, præsentere hinandens arbejde over for hinanden, skabe forståelse og tolerance og respekt for hinandens arbejde. Folkeoplysningsudvalget skulle bruges som høringsorgan for byrådet til at udtale sig og til at indstille til byrådet.

Hvordan forestiller ministeren sig i det tilfælde, at der er nogle byråd, der beslutter sig for ikke at opretholde folkeoplysningsudvalgene, at disse processer, hele dette grundlag, som et enigt Folketing arbejdede for og gennemførte for år tilbage, skal fortsætte, hvis der er nogle, der beslutter sig for at nedlægge det?

Kl. 15.50

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Ministeren sagde, og jeg citerer efter hukommelsen: Som liberal er jeg stærk tilhænger af det

kommunale selvstyre. Jeg kunne godt gøre disse ord til mine, idet jeg forstår ordet liberal som frisindet, fordomsfri og selvstændigt tænkende.

Men hvordan har ministeren det så med det, vi kan kalde Foreningsdanmarks mulighed for at øve indflydelse? Er ministeren ikke enig i, at i det omfang, der er nogle kommuner, der benytter sig af deres frihed til at lade være med at oprette et udvalg, så tager man en rettighed fra nogle, som hidtil har haft mulighed for direkte at kunne være repræsenteret i et folkeoplysningsudvalg, for så har man jo i fremtiden ikke det udvalg? Derfor er der noget med, at når man giver indflydelse til nogle, så er det i hvert fald ikke altid sådan, at man ikke tager det fra nogle andre. I det her tilfælde giver man en frihed til kommunerne, men man tager altså også i nogle enkelte tilfælde retten fra nogle andre.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det, som hr. Aage Frandsen er inde på, er selvfølgelig logisk, at når man nedlægger et folkeoplysningsudvalg, så er der ikke noget folkeoplysningsudvalg, og dermed vil der ikke være et sådant organ, der bliver sat til at træffe de beslutninger, som folkeoplysningsudvalget træffer i dag. Men det betyder jo ikke, at beslutningerne ikke skal træffes.

Så er jeg ikke sikker på, at jeg helt kan genkende den beskrivelse – jeg er i hvert fald ikke enig i den – som jeg hører at nogle lægger til grund for, hvordan beslutningerne træffes i kommunerne. Der er man faktisk ret tæt på borgerne, man er ret tæt på dem, der træffer beslutningerne, og de skal selvfølgelig stå til ansvar for de beslutninger, der træffes, uanset om de fremover træffes i økonomiudvalget, eller om de træffes andre steder i den kommunale administration.

Så det der billede af, at det er noget, der kommer til at foregå fordækt eller under andre omstændigheder, kan jeg ikke rigtig genkende. Når jeg tænker på det kommunale landkort, ser jeg noget helt andet for mig.

Til sidst til hr. Peder Sass: Det er jo ikke sådan, at opgaverne forsvinder, sådan som flere af os har været inde på. Opgaverne skal naturligvis stadig væk løses, de bliver bare løst i et andet regi, og de bliver løst under nogle andre forhold.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Selv om jeg er substitut for vores ordfører, er det jo ikke ensbetydende med, at jeg ikke læser lovforslaget, og jeg har skam set, at der i lovforslaget står, at det ikke har nogen økonomiske konsekvenser for kommunerne og for amterne, at det ikke har nogen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet osv.

Det, som jeg spurgte til tidligere, var jo netop, om regeringen vil bruge muligheden til at skære i bloktilskuddet, som det var tilfældet, da man gjorde 5-pct.-puljen under folkeoplysningen frivillig. Da skar man i bloktilskuddet til kommunerne. Vil man, når nu folkeoplysningsloven som helhed bliver gjort frivillig, så også benytte den mulighed for at skære i bloktilskuddet?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Det er til det der med begrundelserne for, hvorfor man gør, som man gør, om det er noget, man vil, eller om man gør det, fordi der er nogle andre, der gerne vil have, at man gør det. Når jeg nu hører det der med, at det jo ikke er, fordi man så må forudse, at i kommunerne vil det ikke være til at komme i dialog med dem, der træffer beslutningerne, så vil jeg høre, om ikke ministeren er enig i, at grunden til – og nu citerer jeg fra lovforslagets bemærkninger – at man overhovedet har haft det her som en lovpligtighed, er, at det har handlet om at styrke brugerindflydelsen og den lokale forankring, og at man i samme omgang også har kunnet håndhæve et princip om, at der skal være en armslængde mellem den politiske magtudøvelse og de frie folkeoplysende foreninger?

Hvor er det så, det kommer ind, at det ikke længere er så vigtigt, som det er at give kommunerne selvstyre lige nøjagtig på det her punkt? Hvad er det for en overvejelse, der fører til det? Og betyder det, at det bare ikke er så vigtigt mere det der med den lokale forankring, armslængde og den direkte indflydelse?

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Peder Sass (S):

Overskriften på debatten er jo nedlæggelse af råd og nævn. Når man så hører regeringsordførerne og deres støtteparti, får man jo det indtryk, at man er nødsaget til af hensyn til sit image og for at vise handlekraft over for befolkningen at gennemføre disse tre forslag, der har været til

behandling. Når man så hører den konservative ordfører, fru Helle Sjelle, sige, at der her er tale om et forenkling- og et afbureaukratiseringsforslag, må man jo sige, at det er det rene vrøvl, når hun samtidig siger, at man forventer, at disse folkeoplysningsudvalg skal opretholdes. Så kan man jo ikke samtidig sige, at der er tale om forenkling og afbureaukratisering.

Så er mit spørgsmål til ministeren: Vi taler jo meget om forebyggelse, vi taler om, at der skal være et tæt samarbejde og samspil mellem folkeskoler og foreningsverdenen i forbindelse med forebyggelse osv.; hvordan forestiller ministeren sig, at det organ, hvis man nedlægger folkeoplysningsudvalgene, skal kunne løse de opgaver, som man har lagt så stor vægt på der skal løses i samspil, omkring det forebyggende arbejde for børn og unge?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne understrege over for hr. Mogens Nørgård Pedersen, at det, som hr. Mogens Nørgård Pedersen spørger til, rent faktisk er det, der står i spalte 2 på side 4, nemlig at der ikke sker nogen ændringer i de samlede kommunale udgifter, altså bloktilskuddet. Så jeg håber, det er helt krystalklart, at der ikke er lagt op til, at det lovforslag medfører ændringer i det kommunale bloktilskud.

Så vil jeg sige til fru Lene Jensen: Jo, det er selvfølgelig fortsat vigtigt med den lokale forankring, og den mener jeg rent faktisk også er til stede i kommunalbestyrelserne, i det lokale selvstyre, som jeg som nævnt er en varm tilhænger af. Det er vigtigt med den lokale forankring, og den fastholdes også med dette forslag.

Jeg redegjorde tidligere for, hvad der egentlig er baggrunden for forslaget. Det er et ønske fra en række kommuner, som gerne vil have større frihedsgrader til at tilrettelægge deres udvalgsstruktur efter andre regler end det, som er kendetegnet i dag. Og det er det ønske, vi imødekommer med dette forslag, fordi vi rent faktisk tager det kommunale selvstyre alvorligt. Derfor dette forslag.

Så vil jeg sige til hr. Peder Sass: Jo, de frivillige organisationer, Organisationsdanmark og det frivillige foreningsliv, skal bidrage til mange forskellige ting i ungdomsarbejderegi, herunder forebyggelse, men også i relation til hele folkeskolen, hvor vi jo som led i det nye forsøgsprogram har et specifikt punkt, som handler om at inddrage de frivillige idrætsorganisationer i ak-

tiviteter i forbindelse med skolen, herunder ikke mindst i forbindelse med aktiviteter forbundet med skolefritidsordningen.

Men det er jo ikke en opgave, som folkeoplysningsudvalgene er sat til at løse. Det handler om noget helt andet. Det handler om dialogen imellem i det her tilfælde skolen og de frivillige organisationer, og det er ikke en opgave for folkeoplysningsudvalget. Folkeoplysningsudvalget har en helt anden opgave, og det kan jeg se på hr. Peder Sass, at det er hr. Peder Sass udmærket klar over.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 55: Forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, markedsføringsloven og ophavsretsloven. (It-kriminalitet m.v.).

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 5/11 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Freddy Dam (V):

Med udviklingen af det verdensomspændende internet er muligheden for udveksling af informationer forøget betragteligt, og dermed er der opstået en række nye strafferetlige udfordringer, som samfundet må beskytte sig imod.

Det fremsatte forslag medfører en forbedret strafferetlig beskyttelse mod it-kriminalitet, dels ved at kriminalisere den uønskede adfærd på et tidligere tidspunkt i handlingsforløbet og dels ved at forhøje strafferammerne for en del af de forbrydelser, som begås ved hjælp af it, eller

som er rettet imod it-systemer. Strafferammerne vil efter forslaget typisk være bøde eller fængsel i op til 1 år og 6 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel i op til 6 år.

Kl. 16.00

Der er tale om beskyttelse af kommercielle og ikkekommercielle it-systemer, udvidelse af beskyttelsen mod hacking og industrispionage og beskyttelsen mod ophavsretskrænkelser via internettet og kriminalitet rettet mod betalingsmidler. Det bliver således strafbart at fremstille, skaffe sig eller udbrede falske elektroniske penge med det forsæt, at disse anvendes som ægte elektroniske penge. Et andet væsentligt element i forslaget er, at den strafferetlige beskyttelse af elektroniske dokumenter i visse sammenhænge sidestilles med beskyttelsen af fysiske dokumenter.

I øvrigt foreslås det at ændre bestemmelsen i straffeloven om rådighedshindring, så det fremover vil være klart, at bestemmelsen også kan anvendes på elektroniske rådighedshindringer. Politiet får med lovforslaget mulighed for at pålægge udbydere af telenet og teletjenester at foretage hastesikring i op til 90 dage af elektroniske data, så de ikke slettes som led i virksomhedens normale drift. På den måde sikres det, at politiet kan få oplysningerne udleveret på et senere tidspunkt, hvis ellers retsplejelovens almindelige regler om indgreb i meddelelshemmeligheden er opfyldt. Politiet får altså ikke en videregående ret til at indhente oplysninger, end det har haft indtil nu.

Endelig vil vedtagelsen af forslaget gøre det muligt for Danmark at ratificere Europarådets konvention om it-kriminalitet og deltage i vedtagelsen af en EU-rammeafgørelse om angreb på informationssystemer.

For Venstre er det vigtigt, at befolkningen i videst muligt omfang beskyttes mod kriminalitet af enhver art. Da samfundsudviklingen medfører nye muligheder for retskrænkelser af borgere og virksomheder, er det afgørende, at der gennem den nødvendige lovgivning skabes mulighed for at dæmpe op for de nye kriminalitetsnormer. Til den brug er lovforslaget et godt og hensigtsmæssigt redskab, og derfor støtter Venstre forslaget.

Sandy Brinck (S):

Teknologien er i en rivende udvikling, og rigtig mange af os oplever ugentligt den fagre nye verden med et væld af nye muligheder, som kan